

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی در ایران

۱. مهتاب ناصح* ۲. کوروش قهرمان تبریزی - ۳. اسماعیل شریفیان

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۲. استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان
(تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۰۲/۰۵، تاریخ تصویب: ۱۳۸۹/۰۶/۱۴)

چکیده

تعاونی‌های ورزشی، به عنوان رویکردی کارگشا در فرایند اشتغالزایی و جایگاه تعاونی‌های ورزشی در توسعه فرصت‌های شغلی مورد توجه قرار گرفته است. ترویج تعاونی‌های ورزشی به مفهوم اشاعه و گسترش نوآوری و ایجاد یک حرفه تازه در یکی از زیربخش‌های ورزش می‌باشد. لذا این تحقیق با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی در ایران به اجرا درآمد. این پژوهش به لحاظ هدف در زمره تحقیقات کاربردی بوده و روش آن توصیفی تحلیلی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق کارشناسان دفتر تحقیق و توسعه ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی سراسر کشور بودند. نمونه آماری به صورت تمام شماری از جامعه در نظر گرفته شد (۶۱ نفر). ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته‌ای مشتمل بر ۳۳ گویه، بر اساس شاخص پنج ارزشی لیکرت تنظیم گردید. روایی محتوایی پرسشنامه با استفاده از نظر اساتید مدیریت ورزشی و برخی کارشناسان ارشد ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی تأیید شد. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه و مقدار ضریب آلفای ۰/۹۱ به دست آمد. از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای تشخیص طبیعی بودن داده‌ها و از آزمون آنالیز واریانس یکطرفه به منظور مقایسه بین عوامل در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ α با نرم‌افزار آماری SPSS ۱۸ استفاده شد. یافته‌ها نشان داد همه عوامل مورد بررسی در توسعه تعاونی‌های ورزشی دارای اهمیت بوده و بین عوامل توسعه تعاونی‌های ورزشی تفاوت معنی‌داری دیده نشد ($p=0/123$). با استناد به یافته‌های تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که توسعه تعاونی‌های ورزشی نیازمند ساز و کارهای حمایتی چون ارائه تسهیلات ویژه به تعاونی‌های ورزشی برتر و رفع موانع ساختاری از جمله تسهیل و بهبود فرایند اعطای تسهیلات بانکی و تسهیل روند قانونی راه‌اندازی شرکت‌های تعاونی و همچنین ارتباط بین نظام‌های آموزشی و محیط کار می‌باشد.

واژه‌های کلیدی

تعاونی‌های ورزشی، توسعه، کارآفرینی، صنعت ورزش.

مقدمه

تعاون به عنوان یکی از بخش‌های سه گانه اقتصاد کشور، می‌تواند با تجمیع امکانات، منابع و سرمایه‌های اندک و نیز توسعه مدیریت و فکر جمعی در قالب تعاونی سهم به‌سزایی در توسعه فعالیت‌های اقتصادی و افزایش فرصت‌های شغلی داشته باشد. بعلاوه این بخش در شرایط کنونی با توجه به اهداف و سیاست‌های کلان به ویژه سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر کاهش نقش دولت در فعالیت‌های اقتصادی و افزایش سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی در اقتصاد ملی، به موقعیت شایسته‌ای دست یافته است. به عبارتی بخش تعاون با موقعیت ویژه کنونی و برخورداری از زیرساخت‌های توسعه‌ای موجود، محملی مناسب برای جذب کارآفرینان و هدایت و حمایت فعالیت‌های کارآفرینانه برای توسعه کارآمد فرصت‌های شغلی پایدار می‌باشد (۱۲). گagliardi^۱ (۲۰۰۹) در پژوهشی اعلام کرد، آمارها گویای رشد گسترده شرکت‌های تعاونی در فعالیت‌های اقتصادی کشورهای مختلف جهان و افزایش فزاینده درآمدها و منابع در این شرکت‌ها است (۲۵). آشنایی با مقوله تعاون، اهداف و کارکردهای آن و نیز نگرش به تعاون و کار جمعی از جمله مؤلفه‌هایی است که در تحقیق هوشمند (۱۳۸۰) و نیک‌پار (۱۳۸۳) به عنوان عامل مؤثر بر شکل‌گیری و توسعه تعاونی‌ها به آن‌ها اشاره شده است (۱۹، ۲۱). اکبری (۱۳۷۹) و صبوحی (۱۳۸۰) بر نقش آموزشی و توانمندسازی مربیان و اساتید در خصوص آموزش‌های کسب و کار و توجه به نیازهای بازار به عنوان یک یافته اصلی تأکید کردند (۳، ۱۰). برزگری خانقاه (۱۳۸۲) توجه به اهداف و اصول تعاونی و پایبندی اعضا به آن‌ها را مهمترین عامل تأثیرگذار بر شکل‌گیری و تثبیت فعالیت‌های تعاونی معرفی می‌

کند (۶). مهران‌فر (۱۳۸۴) و فرزین‌فر (۱۳۸۴) ارائه تسهیلات حمایتی به موقع و به اندازه را به عنوان یک عامل اصلی در شکل‌گیری تعاونی‌ها به ویژه برای کسانی که از توانمندی‌های مالی برخوردار نیستند را مورد تأکید قرار دادند (۱۴، ۱۸). در حال حاضر بحث خصوصی‌سازی و تعاونی‌ها در تمام صنایع مورد توجه قرار گرفته و صنعت ورزش نیز از این مقوله مستثنا نیست. در بسیاری از کشورهای جهان ساختار سنتی باشگاه‌ها تغییر کرده و به مدد تجاری شدن باشگاه‌ها صنعت ورزش رونق بسیاری یافته است (۸). از طرفی صنعت ۴۰۰ میلیارد دلاری ورزش در آمریکا با رشدی بالغ بر ۵۰ درصد در طول یک دهه، به عنوان یکی از ۱۰ صنعت برتر در ایالات متحده آمریکا معرفی شده است (۲۲). همچنین در کانادا حدود ۳۰۰ شرکت تعاونی ورزش و سرگرمی تشکیل شده‌اند؛ که بیشترین تعداد آن‌ها در ساسکاچوان مستقرند. آن‌ها در زمینه‌های مختلفی مثل مدیریت مراکز اجتماعی، اسکیت و اسکیت روی یخ، زمین گلف، محل برگزاری کمپ و استخر شنا فعالیت می‌کنند. برخی از اعضای تعاونی در بریتیش کلمبیا، حتی استفاده از قایق بادبانی را نیز به اشتراک گذاشته‌اند. ترکیبی از سرمایه سهام‌اعضا و فعالیت داوطلبانه، از عناصر ضروری کمک به اعضا برای گذران اوقات فراغت است (۲۰). در پژوهشی هالت^۲ (۲۰۰۷)، ماهیت اداره باشگاه‌های اروپایی را بررسی و تغییرات ماهیت آن‌ها را تجزیه و تحلیل کرد. وی نشان داد اداره باشگاه‌ها به صورت ساختار سهامی، جایگزین ساختار سنتی و قدیمی باشگاه‌ها شده و این روند در باشگاه‌های مطرح اروپا رو به افزایش است (۲۶). در کشور ما بیشترین حمایت مالی از ورزش کشور را دولت و منابع مالی دولتی بر عهده دارند که به دلیل کاهش سرمایه دولت برای سرمایه‌گذاری در ورزش، پاسخگوی نیاز

2 . Holt

1 . Gagliardi

گرایش رو به رشد مردم به ورزش و تفریحات و نیاز به مصرف کالاها و خدمات ورزشی از اهمیت اقتصادی بسیاری بالایی برخوردار است (۵). تعاون به لحاظ اینکه بهترین عامل وارد کردن سرمایه های راکد در سطح خرد و کلان به چرخه سرمایه گذاری است، می تواند نقش مؤثری در پویایی اقتصاد جامعه به عهده داشته باشد (۱۷). لذا با توجه به کارایی و اهمیت تعاونی ها در صنایع مختلف، با توسعه تعاونی های ورزشی می توانیم به اهدافی چون خود اشتغالی، کاهش بیکاری و افزایش اشتغال در صنعت ورزش و به تبع آن توسعه صنعت ورزش دست یابیم. با این حال بررسی وضعیت تعاونی های ورزشی در کشور از جهت کم و کیف آن نشان می دهد که با وجود پتانسیل های بالایی که در صنعت ورزش برای اشتغال وجود دارد، هدایت فعالیت های کارآفرینانه و اشتغالزا در بستر تعاونی های ورزشی به صورت سازمان یافته و هدفمند مورد توجه قرار نگرفته است. در ارتباط با موضوع تعاونی های ورزشی، تنها پژوهش داخلی توسط علی دوست قهفرخی و همکارانش (۱۳۸۹) مشاهده گردید که به بررسی موانع توسعه تعاونی های ورزشی در ورزش حرفه ای جمهوری اسلامی ایران، پرداخت. وی مهمترین موانع شناسایی شده را وجود قوانین متعدد و متناقض با یکدیگر برای تعاونی ها، ضعف در ساختار تعاونی های دولتی، فقدان قوانین و مقررات روشن در زمینه فعالیت تعاونی های ورزشی، نبود تعریف مشخص از مالکیت باشگاه های تعاونی، فقدان فرهنگ تعاون و مالکیت شرکتی در باشگاه داری حرفه ای و عدم اعتقاد برخی کارشناسان و متخصصان به کارایی بخش تعاونی در ورزش حرفه ای، عنوان کرد (۱۳). توسعه برنامه های آموزشی و آموزش اصول و مفاهیم تعاونی از جمله ویژگی های نظام تعاون بوده که در شکل گیری کسب و کارهای کار

ورزش کشور نمی باشد در نتیجه سازمان های مختلف که مسئولیت امر ورزش کشور را بر عهده دارند قادر نخواهند بود با اتکا به بودجه دولتی نیازهای خود را تأمین نمایند (۸). در کشورهای پیشرفته ارزش افزوده صنعت ورزش بخش قابل توجهی از محصول ناخالص داخلی^۱ (GDP) را تشکیل می دهد و نقش مهمی در ایجاد درآمد، اشتغال و تفریح و سرگرمی دارد (۲۶). از طرف دیگر پدیده بیکاری یکی از معضلات مهم اجتماعی و اقتصادی محسوب می شود که موجب بروز ناهنجاری های فراوان در زمینه های گوناگون می گردد. جامعه ما نیز با مسئله افزایش تعداد بیکاران مواجه است و اگر با این پدیده از ابتدا و به صورت ریشه ای مقابله نشود، بحران های بزرگ و جبران ناپذیری ایجاد خواهد شد که روبرویی با آن ها نیازمند صرف وقت و انرژی بسیار می باشد و توان بالایی را می طلبد. در این باره واقعیت مهم این است که چون کاهش تصدی گری بخش دولتی مورد تأکید برنامه توسعه است، لذا استخدام افراد در دستگاه های دولتی همچون سال های گذشته، امکان پذیر نیست و لاجرم جمعیت جویای کار باید در بخش های تعاونی و خصوصی در جستجوی کار و فعالیت باشند. در عین حال، فعالیت در بخش خصوصی مستلزم داشتن سرمایه و امکانات مالی بسیار است که با خصوصیات و توانایی های بسیاری از افراد سازگار نیست و نتیجه اینکه مشارکت افراد در تشکل های تعاونی و تجمیع سرمایه های اندک آن ها در کنار تسهیلات مالی و فنی بخش تعاون یک راهکار مناسب، جدید و پایدار جهت ایجاد اشتغال و تولید برای جامعه می باشد (۴). در بسیاری از کشورها تعاونی ها منشاء ارائه خدمات در صحنه تجاری هستند و همین امر موجب جذب مشارکت افراد جدید در فعالیت های اقتصادی شده است (۹). از طرفی ورزش به عنوان یک صنعت پر درآمد به دلیل

^۱ . Gross Domestic Product

رفاه اجتماعی مراکز استان‌های سراسر کشور بودند. نمونه آماری بصورت تمام شماری انتخاب گردید. پس از ارسال پرسشنامه‌ها به ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ۳۲ استان کشور از ۲۸ اداره کل پاسخ دریافت گردید که شامل ۸۸٪ از کل پرسشنامه‌های ارسال شده می‌باشد و رقم قابل قبولی است. در مجموع ۶۱ کارشناس از ۲۸ اداره کل نمونه آماری را تشکیل دادند ($n=61$). گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر پنج عامل: عوامل اطلاع رسانی-فرهنگی، عوامل آموزشی، عوامل قانونی-ساختاری، عوامل حمایتی تشویقی و عوامل فناوری اطلاعات و ارتباطات ICT، که حاوی ۳۳ گویه با مقیاس پنج ارزشی لیکرت بود انجام گرفت. پرسشنامه از طریق مطالعه جامع منابع و مصاحبه با جمعی از اساتید مدیریت ورزشی و کارشناسان ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی شد. روایی محتوایی پرسشنامه با استفاده از نظر اساتید مدیریت ورزشی، و برخی کارشناسان ارشد ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از برخی اصلاحات تأیید شد. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه و مقدار ضریب آلفای ۰/۹۱ به دست آمد. داده‌های گردآوری شده در دو بخش توصیفی و تحلیلی ارائه شد. در بخش توصیفی با استفاده از جداول فراوانی و میانگین به ارائه یافته‌ها پرداخته شد و در بخش تحلیل از طریق آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نرمال بودن داده‌ها تأیید و از آزمون آنالیز واریانس یک طرفه^۲ به منظور بررسی تفاوت معنی دار بین عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی در سطح معنی داری $\alpha \leq 0/05$ از نرم افزار spss 18 استفاده گردید.

آفرینانه به شکل تعاونی مؤثر می‌باشد (۷). فلمینگ^۱ و همکارانش (۲۰۰۴) در پژوهشی نشان دادند برنامه‌های آموزش تعاونی هم برای دانشجویان و هم برای سازمانی که در آن کار می‌کنند مفید می‌باشد. این پژوهش تأثیر برنامه‌های آموزش تعاونی را در توسعه مهارت‌های ارتباطی، مدیریت زمان، مهارت پژوهش، مهارت حل مسئله و همچنین مهارت‌های فنی دانشجویان را نشان می‌دهد (۲۳). همچنین پژوهشگران با مقایسه برنامه‌های آموزش تعاونی در دانشگاه‌ها دریافتند که دانشجویانی که آموزش تعاونی را به عنوان بخشی از برنامه تحصیلی‌شان گذرانده‌اند به یک مزیت رقابتی در بازار کار دست یافتند (۲۴). با توجه به مباحث نظری مورد بررسی می‌توان دریافت، توسعه تعاونی‌های ورزشی به عنوان راهکاری جهت فراهم سازی فرصت‌های شغلی پایدار و افزایش فعالیتهای اقتصادی و رفع معضل بیکاری می‌باشد. همچنین به دلیل ارتباط ورزش با بهداشت، بهبود کیفیت زندگی و کارکردهای اجتماعی آن در کاهش بزه کاری، لزوم توجه بیش از پیش به توسعه تعاونی‌های ورزشی احساس می‌شود. بنابراین با توجه به اهمیت شکل گیری و توسعه تعاونی‌ها در ورزش و از طرفی به دلیل نبودن موضوع پژوهش و عدم وجود پیشینه پژوهش‌های خارجی و داخلی در رابطه با توسعه تعاونی‌های ورزشی، پژوهش حاضر جهت پاسخگویی به این سؤال انجام گرفت: عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی از دیدگاه کارشناسان ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی کدامند؟

روش تحقیق

این تحقیق از نظر روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد که به روش پیمایشی اجرا گردید. جامعه آماری این تحقیق کارشناسان دفتر تحقیق و توسعه ادارات کل تعاون، کار و

2 . One Way Anova

1 . Fleming

نتایج و یافته های تحقیق

و ۵۹ درصد کارشناسی و ۹/۸ درصد کاردانی می باشند که با توجه به اطلاعات جدول ۱ مشخص گردید که نمونه آماری این پژوهش در پاسخ دهی به سوالات از اطلاعات کافی، تخصص لازم و تجربه کاری قابل توجهی برخوردارند.

یافته های توصیفی مربوط به آزمودنی ها نشان داد که میانگین سابقه کار کارشناسان پاسخ دهنده ۱۰/۵ سال و میانگین سنی آنها ۳۶ سال می باشد. همچنین از لحاظ سطح تحصیلات دانشگاهی، ۳۱/۲ درصد کارشناسی ارشد

جدول ۱. سطح تحصیلات نمونه آماری پژوهش

سطح تحصیلات دانشگاهی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
کاردانی	۶	۹/۸	۹/۸
کارشناسی	۳۶	۵۹	۶۸/۹
کارشناسی ارشد	۱۹	۳۱/۱	۱۰۰

در جداول ۲ تا ۶ اطلاعات توصیفی مربوط به عوامل ۵ گانه مورد بررسی در این تحقیق ارائه گردیده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد عوامل اطلاع رسانی-فرهنگی

گویه ها	انحراف استاندارد \pm میانگین
ارائه برنامه های تبلیغاتی در رادیو و تلویزیون جهت آشنایی مردم با تعاون و فرصت های موجود در این بخش.	۴/۵۱ \pm ۰/۵۰
استفاده از بیل بورد و نصب بنر برای آگاه ساختن مردم با مقوله تعاون.	۴/۱۵ \pm ۰/۶۸
ارائه مقالات کوتاه و کاربردی در خصوص پتانسیل ها و قابلیت های بخش تعاون در روزنامه ها و مجلات.	۴/۰۷ \pm ۰/۷۰
برگزاری مسابقات و جشنواره های ورزشی با رویکرد تعاون.	۴/۳۹ \pm ۰/۶۱
برگزاری همایش ها، گردهمایی ها و کنفرانسهایی با موضوعات تعاون.	۴/۱۱ \pm ۰/۶۶
تهیه بروشورهایی در خصوص پتانسیل ها و قابلیت های بخش تعاون در ورزش و ارائه فرصت های شغلی.	۴/۰۷ \pm ۰/۷۰

برگزاری دوره های فنی و حرفه ای برای آموزش های کسب و کار با رویکرد تعاونی های ورزشی و آموزش تعاون در سرفصل دروس ارائه شده به دانشجویان تربیت بدنی و همچنین تقویت دوره های کارآموزی برای دانشجویان بیشترین اهمیت را در پیشبرد اهداف آموزشی نشان داد.

با بررسی عوامل اطلاع رسانی-فرهنگی، ارائه برنامه های تبلیغاتی رادیویی و تلویزیونی و برگزاری مسابقات و جشنواره های ورزشی با رویکرد تعاون، مهمترین موارد شناخته شد در حالی که تهیه بروشورها و ارائه مقالات در خصوص قابلیت های بخش تعاون در ورزش کمترین اهمیت را نشان می داد.

جدول ۳. میانگین و انحراف استاندارد عوامل آموزشی

انحراف استاندارد \pm میانگین	گویه ها
۴/۳۶ \pm ۰/۶۰	برگزاری دوره های فنی و حرفه ای آموزش کسب و کار با رویکرد شرکت های تعاونی-ورزشی.
۴/۳۴ \pm ۰/۷۰	آموزش تعاون بعنوان بخشی از درس کارآفرینی در سرفصل دروس ارائه شده به دانشجویان دوره کارشناسی تربیت بدنی.
۴/۲۵ \pm ۰/۷۴	آموزش های کسب و کار با تاکید بر تعاون، پس از اتمام تحصیل دانشجویان رشته تربیت بدنی.
۴/۳۴ \pm ۰/۷۷	تقویت دوره های کارورزی و کارآموزی دانشجویان در راستای شناسایی فرصت های شغلی.
۴/۰۵ \pm ۰/۷۸	برگزاری سمینارها و سخنرانی هایی در خصوص فرصت ها و زمینه های شغلی در تعاونی های ورزشی.
۴/۲۱ \pm ۰/۶۶	برگزاری کارگاه های آموزشی به منظور آشنایی با تعاونی های ورزشی برای اعضای هیات علمی دانشگاهها.
۴/۲۳ \pm ۰/۶۴	ارائه آموزش های تخصصی به اعضای تعاونی های ورزشی.
۴/۲۱ \pm ۰/۷۱	آموزش شیوه ها و فنون مدیریت به اعضای تعاونی های ورزشی.
۴/۳۳ \pm ۰/۷۵	تشویق اعضای هیات علمی رشته تربیت بدنی به نوشتن، ترجمه و گردآوری کتب در خصوص تعاونی های ورزشی.

جدول ۴. میانگین و انحراف استاندارد عوامل قانونی-ساختاری

انحراف استاندارد \pm میانگین	گویه ها
۴/۱۸ \pm ۰/۶۵	سرعت بخشیدن و تسهیل رویه های تشکیل و ثبت شرکت های تعاونی ورزشی.
۴/۲۰ \pm ۰/۶۵	تسهیل قوانین تجارت و بازرگانی.
۴/۱۶ \pm ۰/۶۹	تدوین سیاست ها و برنامه های کلان توسعه تعاونی های ورزشی در راستای شکل گیری تعاونی های ورزشی.
۴/۲۶ \pm ۰/۷۳	تدوین دستورالعمل های دولتی الزام آور برای حمایت از طرح های توسعه ای تعاونی های ورزشی.
۴/۶۱ \pm ۰/۵۸	تسهیل و بهبود فرآیند اعطای تسهیلات بانکی به تعاونی ها.

جدول ۵ نشان می دهد اعطای تسهیلات ویژه مثل تخفیف و معافیت مالیاتی به تعاونی های ورزشی برتر، انتخاب و تجلیل از تعاونی های برتر ورزشی و پایین بودن نرخ سود تسهیلات بانکی بالاترین اولویت ها را در عوامل حمایتی-تشویقی دارند.

با توجه به نتایج بدست آمده؛ تسهیل و بهبود فرایند اعطای تسهیلات بانکی و تدوین دستورالعمل های دولتی الزام آور برای حمایت از طرح های توسعه ای تعاونی های ورزشی، بالاترین اولویت ها را در عوامل قانونی-ساختاری نشان می دهد.

جدول ۵. میانگین و انحراف استاندارد عوامل حمایتی-تشویقی

انحراف استاندارد \pm میانگین	گویه ها
۴/۴۹ \pm ۰/۷۹	پایین بودن مدت زمان دریافت وام.
۴/۵۴ \pm ۰/۶۵	پایین بودن نرخ سود تسهیلات بانکی.
۴/۲۸ \pm ۰/۷۳	حساس سازی سازمان های دولتی جهت حمایت از تعاونی های ورزشی.
۴/۳۰ \pm ۰/۸۹	ایجاد واحد های مشاوره ای جهت ارائه مشاوره های مدیریتی به تعاونی های ورزشی در ادارات کل ورزش و جوانان.
۴/۶۴ \pm ۰/۶۰	اعطای تسهیلات و امکانات ویژه به تعاونی های ورزشی بر تر مثل تخفیف مالیاتی و معافیت مالیاتی.
۴/۵۹ \pm ۰/۶۴	انتخاب و تجلیل از تعاونی های برتر ورزشی.
۴/۳۸ \pm ۰/۸۶	واگذاری قسمتی از فعالیتهای دولتی در بخش ورزش کشور (فعالیت های وزارت ورزش و جوانان) به تعاونی های ورزشی.
۴/۳۱ \pm ۱/۰۴	طولانی تر شدن زمان باز پرداخت وام های دریافتی.

جدول ۶. میانگین و انحراف استاندارد عوامل فناوری اطلاعات و ارتباطات

انحراف استاندارد \pm میانگین	گویه ها
۴/۰۸ \pm ۰/۷۶	ایجاد دفتر ارتباط با تعاون در ادارات کل ورزش و جوانان به منظور تسهیل امور مربوط به تعاونی های ورزشی.
۴/۱۳ \pm ۰/۷۰	تقویت زیر ساخت های اطلاعاتی-ارتباطی IT.
۴/۳۰ \pm ۰/۷۰	گسترش ارتباطات شبکه ای بین تعاونی های ورزشی.
۴/۲۱ \pm ۰/۷۵	ایجاد سایت های مناسب برای تعاونی های ورزشی.
۴/۳۹ \pm ۰/۶۶	بکارگیری وسایل فن آوری و تکنولوژیکی در راستای فعالیت ها و نیازهای تعاونی ها.

رسانی-فرهنگی، آموزشی، قانونی-ساختاری، حمایتی-تشویقی و فناوری اطلاعات و ارتباطات) با توجه به اینکه مقدار عددی p برابر ۰/۱۲۳ و از ۰/۰۵ بزرگتر است، تفاوت معنی دای وجود ندارد.

با توجه به جدول ۶، بکارگیری تجهیزات فناوری و تکنولوژیکی و گسترش ارتباطات شبکه ای بین تعاونی های ورزشی بیشترین اهمیت را در بین عوامل فناوری اطلاعات و ارتباطات دارد.

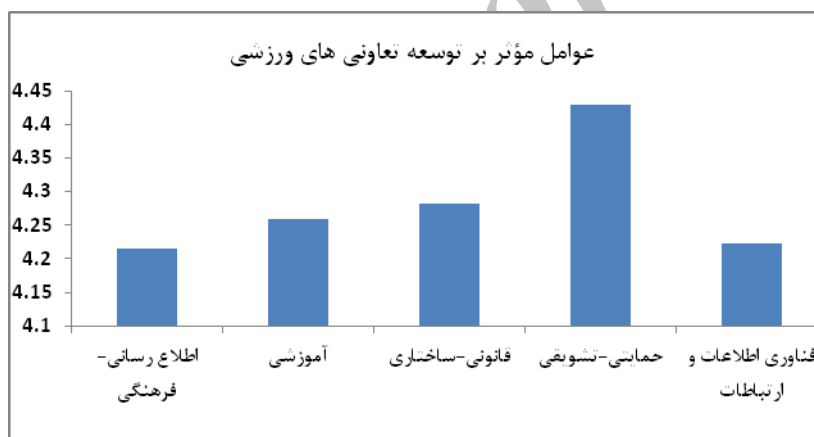
نتایج آزمون آنالیز واریانس یک طرفه نشان داد که بین عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی های ورزشی(اطلاع

جدول ۷. آنالیز واریانس یک طرفه عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی

p	F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۱۲۳	۱/۸۲۹	۰/۴۵۵	۴	۱/۸۱۸	مقایسه بین گروهی
		۰/۲۴۸	۳۰۰	۷۴/۵۴۹	مقایسه درون گروهی
			۳۰۴	۷۶/۳۶۷	مجموع

تشویقی مهمترین عامل در شکل‌گیری و توسعه تعاونی‌های ورزشی و پس از آن به ترتیب عوامل قانونی-ساختاری، عوامل آموزشی، عوامل فناوری اطلاعات و ارتباطات و نهایتاً عوامل اطلاع‌رسانی-فرهنگی اولویت‌های بعدی را در توسعه تعاونی‌های ورزشی ایفا می‌کنند. (شکل ۱).

از طرفی، با توجه به اینکه پرسشنامه براساس طیف لیکرت ۵ ارزشی با ارزش ۵ کاملاً موافق و ۱ برای کاملاً مخالف تنظیم گردیده و میانگین همه عوامل بالاتر از ۴ گزارش شد، می‌توان نتیجه گرفت همه عوامل مورد بررسی در توسعه تعاونی‌های ورزشی مهم و ضروری می‌باشند. در حالیکه شکل ۱ نشان می‌دهد عوامل حمایتی-

شکل ۱. اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی بر اساس میانگین

سیاست‌های حمایتی و تشویقی دولت در توسعه تعاونی‌های ورزشی است. این موضوع نیز مورد تأکید قرار گرفته که راهکارهایی چون اعطای تسهیلات ویژه مثل تخفیف و معافیت مالیاتی به تعاونی‌های ورزشی برتر، انتخاب و تجلیل از تعاونی‌های برتر ورزشی و پایین بودن نرخ سود تسهیلات بانکی می‌تواند بیشترین اهمیت را در بین عوامل حمایتی و تشویقی در جهت توسعه تعاونی‌های

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این تحقیق نشان داد به منظور رشد و توسعه تعاونی‌های ورزشی کلیه عوامل مورد بررسی در این پژوهش (اطلاع‌رسانی-فرهنگی، آموزشی، قانونی-ساختاری، حمایتی-تشویقی و فناوری اطلاعات و ارتباطات ICT) از اهمیت بالایی برخوردار است. موضوع قابل استنتاج دیگر از یافته‌های تحقیق، اهمیت و نقش

راستای شناسایی فرصت های شغلی مهمترین راهکارهای آموزشی شناسایی شدند. فلمینگ و همکارانش (۲۰۰۴) در پژوهشی نشان دادند برنامه های کارورزی به منظور آموزش تعاونی هم برای دانشجوی و هم برای سازمانی که در آن کار می کنند مفید می باشد. این پژوهش تأثیر برنامه های آموزش تعاونی را در توسعه مهارت های ارتباطی، مدیریت زمان، مهارت پژوهش، مهارت حل مسئله و همچنین مهارت های فنی دانشجویان نشان می دهد (۲۳). همچنین پژوهشگران با مقایسه برنامه های آموزش تعاونی در دانشگاه ها دریافتند که دانشجویانی که آموزش تعاونی را به عنوان بخشی از برنامه تحصیلی شان گذرانده اند به یک مزیت رقابتی در بازار کار دست یافتند (۲۴). عباسی نیز در پژوهشی تقویت دوره های کارورزی و کارآموزی دانشجویان در راستای شناسایی فرصت های شغلی را بعنوان یک سازوکار مؤثر در توسعه تعاونی های دانش آموختگان مورد تأکید قرارداد (۱۲). نوهریا^۱ (۱۹۹۲)، داشتن تجربه شغلی و آشنایی با پیچیدگی های فرایند کسب و کار و ضرورت پرداختن به ابعاد مختلف فعالیت ها و تخصص های مورد نیاز از طریق فعالیت های جمعی را در شکل گیری و توسعه تعاونی ها و شرکت های تجاری مؤثر دانست (۲۷). در دو پژوهش جداگانه اکبری (۱۳۷۹) و صبحی (۱۳۸۰) نیز بر نقش آموزشی و توانمند سازی مربیان و اساتید در خصوص آموزش های کسب و کار و توجه به نیازهای بازار به عنوان یک یافته اصلی تأکید شده است (۳، ۱۰). آمدی (۱۳۸۸) نیز در پژوهشی با عنوان تحلیل رگرسیونی عوامل مؤثر بر ترویج کارآفرینی در تعاونی های کشاورزی، میزان شرکت در دوره های آموزشی را یکی از عوامل مؤثر معرفی نمود (۴).

ورزشی داشته باشد و همه اینها بر ضرورت تداوم و تقویت سیاست های حمایتی دولت به منظور توسعه تعاونی های ورزشی دلالت می نماید. عباسی (۱۳۸۸) در بررسی عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی های دانش آموختگان، به نقش مکانیزم های حمایتی دولت به منظور توسعه تعاونی های دانش آموختگان تأکید کرده است (۱۲). افتخاری گل (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان راهکارها و الگوهای ترویج و توسعه تعاونیهای آموزشگاهی عوامل حمایتی را مهمترین عامل شناسایی کرد (۲). همچنین کوهی (۱۳۸۸) در بررسی راهکارهای ارتقای فرهنگ تعاون، بر حمایتهای مالی و تقویت توانایی های علمی و آموزشی اذعان داشته است (۱۵). استادی نیز در بررسی راهکارهای حمایت دولت از تشکیل و توسعه تعاونی ها، حمایتهای دولت از طریق مشوقها و تسهیلات بانکی را بر روند تشکیل و توسعه تعاونی ها مؤثر دانسته است (۱). مهران فر (۱۳۸۴) و فرزین فر (۱۳۸۴) ارائه تسهیلات حمایتی به موقع و به اندازه را به عنوان یک عامل اصلی در شکل گیری تعاونی ها به ویژه برای کسانی که از توانمندی های مالی برخوردار نیستند مورد تأکید قرار دادند (۱۴، ۱۸).

افراد مورد بررسی در این تحقیق موافقت خود را با تأثیر عوامل قانونی-ساختاری و بالادست تسهیل و بهبود فرآیند اعطای تسهیلات بانکی به تعاونی ها در جهت توسعه تعاونی ها اعلام داشتند.

در این پژوهش فعالیت های آموزشی نیز عامل مهم دیگری در افزایش تمایل به فعالیت در قالب تعاونی های ورزشی و توسعه آنها شناسایی گردید که در بین عوامل آموزشی نقش برگزاری دوره های فنی و حرفه ای برای آموزش های کسب و کار با رویکرد تعاونی های ورزشی، آموزش تعاون به عنوان بخشی از درس کارآفرینی در سرفصل دروس ارائه شده به دانشجویان تربیت بدنی و نیز تقویت دوره های کارورزی و کارآموزی دانشجویان در

^۱ Nohria.

فرهنگ تعاون که در جامعه دینی و ملی ایران نهادینه شده است، احیا شود (۱۳).

در مجموع با دقت در یافته‌های تحقیق در بررسی نظرات کارشناسان ادارات کل تعاون می‌توان چنین استنتاج نمود که اگر چه توسعه تعاونی‌های ورزشی نیازمند تمهیدات سخت افزاری حمایتی-تشویقی و قانونی-ساختاری نظیر حمایت‌های مالی، تجهیزاتی و اصلاح روندهای قانونی است ولی از دیدگاه گروه مورد بررسی در این تحقیق، دستیابی به اهداف توسعه در این زمینه نیاز به تدوین برنامه‌هایی منسجم برای ارائه آموزش و مشاوره‌های مدیریتی و تخصصی به اعضای تعاونی‌های ورزشی دارد. در همین ارتباط، تقویت دوره‌های کارورزی و کارآموزی دانشجویان در راستای شناسایی فرصت‌های شغلی، بعنوان یک ساز و کار موثر در توسعه تعاونی‌های ورزشی می‌توان نام برد. بطور کلی یافته‌های تحقیق در مورد عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی‌های ورزشی مبین تنوع و تعدد عوامل تأثیرگذار بر فرایند توسعه اینگونه تعاونی‌ها بوده است.

می‌توان چنین نتیجه‌گیری نمود که توسعه کسب و کارهایی در قالب تعاونی‌های ورزشی نیازمند تدوین و اعمال ساز و کارهای حمایتی متعددی است، بر اساس نتایج این تحقیق، توسعه تعاونی‌های ورزشی، به میزان زیادی نیازمند تسهیل روند قانونی راه‌اندازی شرکت‌های تعاونی و شناسایی و رفع موانع ساختاری و اداری و همچنین سازماندهی ارتباط بین نظام‌های آموزشی و محیط کار می‌باشد.

عامل دیگری که در توسعه تعاونی‌های ورزشی شناسایی گردید، عوامل فناوری اطلاعات و ارتباطات ICT و علی‌الخصوص بهره‌گیری از تجهیزات فناوری و تکنولوژیکی و همچنین گسترش ارتباطات شبکه‌ای بین تعاونی‌های ورزشی است. عامل بعدی که در توسعه تعاونی‌ها شناسایی شده عوامل اطلاع‌رسانی-فرهنگی است که در آن بین راهکارهایی چون ارائه برنامه‌های تبلیغاتی در رادیو و تلویزیون جهت آشنایی مردم با تعاون و فرصت‌های موجود در این بخش و برگزاری مسابقات و جشنواره‌های ورزشی با رویکرد تعاون مهم‌ترین راهکارها شناسایی شدند. طالبی (۱۳۸۷) نیز در پژوهشی با عنوان آموزش کارآفرینی دانشگاهی و نقش آن در ایجاد و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs) تصریح کرد به منظور توسعه این شرکتها می‌باید تغییراتی در نوع و روش آموزش و نحوه تعامل دانشگاه با صنعت انجام شود. بنابراین می‌توان گفت با آگاه‌سازی افراد در سطح وسیع می‌توان به افزایش تمایل و گرایش آنها به فعالیت در بستر تعاونی‌های ورزشی و به تبع آن به توسعه تعاونی‌های ورزشی دست یافت (۱۱). منصور بستانی (۱۳۸۸) در بررسی عوامل مؤثر بر ترویج و توسعه فرهنگ تعاون، وجود برنامه‌های رسانه ملی (تلویزیون) در اولویت اول مورد تأکید و تأیید قرارداد (۱۶). همچنین علی دوست قهفرخی (۱۳۸۹) در بررسی موانع توسعه تعاونی‌های ورزشی در ورزش حرفه‌ای کشور، بیان کرد در زمینه توسعه بخش تعاونی و گسترش مشارکت مردمی، باید سیاست‌گذاری‌ها و تدابیر مناسب برای به کارگیری

منابع و مآخذ

۱. استادی، حسین؛ علیزاده، علیرضا. (۱۳۸۸) " بررسی راهکارهای حمایت دولت از تشکیل و توسعه تعاونیها از طریق اعطای تسهیلات بانکی مطالعه موردی استان کهگیلویه و بویراحمد ". تعاون، سال بیستم، شماره ۲۰۶ و ۲۰۷، صص ۵۸-۴۸.
۲. افتخاری گل، الهام؛ حیدری، علیقلی؛ محمدقلی نیا، جواد؛ روستا، کورش. (۱۳۸۹). "راهکارها و الگوهای ترویج و توسعه تعاونیهای آموزشی در استان خراسان جنوبی از دیدگاه دانش آموزان". تعاون، سال بیست و یکم، دوره جدید، شماره ۱، صص ۸۶-۶۰.
۳. اکبری، صفدر. (۱۳۸۳). " نگاهی به وضعیت اشتغال و بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی " ماهنامه کار و جامعه، شماره ۵۳.
۴. آمدی، اقدس؛ ملک محمدی، ایرج؛ حسینی نیا، غلامحسین. (۱۳۸۸). " تحلیل رگرسیونی عوامل مؤثر بر ترویج کارآفرینی در تعاونی های کشاورزی تهران ". تعاون، ۲۱۰ و ۲۱۱، صص ۳۴-۱۷.
۴. آندروف، ولادیمیر؛ فرانسوئیس، ژان. (۱۳۸۰). "اقتصاد ورزش" ترجمه اله وردی جزایری، سازمان تربیت بدنی.
- برزگری خانقاه، جمال. (۱۳۸۴). " تعاونی ها، کنترل های داخلی و اشتغال " مجموعه مقالات منتخب اولین کنفرانس ملی تعاون، اشتغال و توسعه، دانشگاه یزد.
۵. رکن الدین افتخاری، عبدالرضا. (۱۳۷۳). " مکانیسم برنامه ریزی در ایران با تأکید بر برنامه ریزی روستایی " مجموعه مقالات سمینار جامعه شناسی، جلد دوم، انتشارات سمت، تهران.
۶. سازمان بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۸۱). " تحول کسب و کار حرفه ای برای توسعه ظرفیت های اقتصادی ورزش " گزارش شناخت روش های باشگاه داری در اروپا، گزارش یک پژوهش.
۷. صباغ کرمانی، مجید و همکاران. (۱۳۸۳). " ضرورت ارتقای تعاونی ها و جایگاه آن در بخش سوم اقتصاد " مدرس، جلد ۲، شماره ۳۳، صص ۱۴۸-۱۲۷.
۸. صبحی، نسرين. (۱۳۸۰). " بررسی و تحلیل علل بیکاری دانش آموختگان (دیدگاه های مدیران بنگاه ها، دانشگاه ها و دانش آموختگان)". گزارش طرح نیازسنجی نیروی انسانی متخصص، تهران، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی.
۹. طالبی، کامبیز؛ زارع یکتا، محمدرضا. (۱۳۸۷). " آموزش کارآفرینی دانشگاهی و نقش آن در ایجاد و توسعه شرکت های کوچک و متوسط (SMEs) دانش بنیان ". توسعه کارآفرینی، شماره ۱، صص ۱۱۳-۱۱۱.
۱۰. عباسی، محمد؛ قورچیان، نادر قلی. (۱۳۸۸). " شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه تعاونی های دانش آموختگان ". فصل نامه رهبری و مدیریت آموزشی، سال سوم، شماره دوم، صص ۱۷۰-۱۴۲.

۱۱. علی دوست قهفرخی، ابراهیم؛ جلالی فراهانی، مجید؛ نادران، الیاس. (۱۳۸۹). "موانع توسعه تعاونیهای ورزشی در ورزش حرفهای جمهوری اسلامی ایران با تاکید بر سیاستهای کلی اصل ۴۴". مدیریت ورزشی، شماره ۷، صص ۳۴-۴۲.
۱۲. فرزین فر، مهرداد. (۱۳۸۴). "کار آفرینی و تعاون" مجموعه مقالات منتخب اولین کنفرانس ملی تعاون اشتغال و توسعه، دانشگاه یزد.
۱۳. کوهی، کمال. (۱۳۸۸). "راهکارهای ارتقای فرهنگ تعاون مطالعه موردی استان آذربایجان شرقی". تعاون، سال ۲۰، شماره ۲۰۲-۲۰۳، صص ۱۸-۱.
۱۴. منصور بستانی، رضا؛ حیدری، علیقلی؛ صدیقی، حسن. (۱۳۸۸). "بررسی عوامل مؤثر بر ترویج و توسعه فرهنگ تعاون در استان سیستان و بلوچستان" تعاون. سال ۲۰، شماره ۲۱۱-۲۱۰، صص ۳۵-۵۳.
۱۵. مؤمنی، جواد. (۱۳۸۶). "نقش بخش تعاون در بستر سازی اهداف جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی" ماهنامه تعاون، شماره ۱۹۰-۱۸۹.
۱۶. مهران فر، صفر. (۱۳۸۴). "بررسی شیوه های اشتغال دانش آموختگان دانشگاهی و افراد جویای کار در تعاونی ها". مجموعه مقالات منتخب اولین کنفرانس ملی تعاون، اشتغال و توسعه، دانشگاه یزد.
۱۷. نیک یار، سید طهماسب. (۱۳۸۴). "عوامل موفقیت بخش تعاون در ایجاد اشتغال برای دانش آموختگان بیکار". مجموعه مقالات منتخب اولین کنفرانس ملی تعاون، اشتغال و توسعه، دانشگاه یزد.
۱۸. وودفرد، کیت. (۱۳۸۸). "تعاونی ها و اقتصاد اجتماعی" مترجم اصغر بیات، تعاون، ۲۰۶، صص ۱۶۷-۱۴۳.
۱۹. هوشمند، نادر. (۱۳۸۸). "نقش و سهم تعاونی ها در اشتغال" مجموعه مقالات منتخب اولین کنفرانس ملی تعاون، اشتغال و توسعه، دانشگاه یزد.
20. Ayim, Emmanuel. (2009). "An examination of sport identity amongst youth soccer participants and the implications for MLS marketing". University of Nevada, Las Vegas.
21. Fleming, J.M., Eames, C. (2004). "The time course of learning- how does the length of the cooperative placement affect the learning experience?". seventh annual New Zealand Association for Cooperative Education conference, Christchurch, New Zealand.
22. Fleming, J.M., Ferkins, L. (2005). "Enhancing student employability : a New Zealand case study of cooperative education in sport". Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Network , November 2005.
23. Gagliardi, F. (2009). "Financial development and the growth of cooperative firms", small business economics, 32, 2, P:231.
24. Holt, M. (2007). "the Ownership and Control of Elite Club Competition in European Football". Soccer and Society, Vol. 8, No.1, PP: 50-67.
25. Nohria, M. H. (1992). "Corporate entrepreneurship". Fort Worth, TX: Harcourt College Publishers.